

Parlamentul Republicii Moldova

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI

RAPORT

**privind activitatea Secretariatului Parlamentului
în anul 2019**

Februarie 2020

CUPRINS

Introducere.....	Pag. 3
Capitolul I. Modernizarea asistenței acordate Parlamentului la realizarea funcției legislative și a funcției de control parlamentar.....	Pag. 4
Capitolul II. Asigurarea unui grad ridicat de transparență în activitatea Parlamentului și Secretariatului Parlamentului.....	Pag. 12
Capitolul III. Sporirea asistenței acordate Parlamentului în procesul de cooperare cu mediul extern.....	Pag. 18
Capitolul IV. Dezvoltarea capacităților instituționale pentru asigurarea funcționării eficiente a Parlamentului și Secretariatului Parlamentului.....	Pag. 21
Priorități pentru anul 2020.....	Pag. 26

INTRODUCERE

Prezentul Raport privind activitatea Secretariatului Parlamentului în anul 2019 prezintă activitățile realizate și rezultatele obținute în realizarea funcției de suport oferit Parlamentului pentru exercitarea prerogativelor stabilite de Constituție și alte legi.

Pentru elaborarea prezentului raport, au fost utilizate informațiile din Raportul privind evaluarea Programului de dezvoltare strategică al Secretariatului Parlamentului pentru anii 2017-2019, Raportul anual al Proiectului PNUD „Consolidarea guvernancei parlamentare în Moldova”, Rapoartele trimestriale privind implementarea proiectului Twinning „Consolidarea capacităților Parlamentului Republicii Moldova în procesul de armonizare a legislației naționale cu legislația UE” și rapoartele de activitate ale subdiviziunilor Secretariatului Parlamentului.

Raportul este structurat pe următoarele capitole:

I. *Modernizarea asistenței acordate Parlamentului la realizarea funcției legislative și funcției de control parlamentar;*

II. *Asigurarea unui grad ridicat de transparență în activitatea Parlamentului și Secretariatului Parlamentului;*

III. *Sporirea asistenței acordate Parlamentului în procesul de cooperare cu mediul extern;*

IV. *Dezvoltarea capacităților instituționale pentru asigurarea funcționării eficiente a Parlamentului și Secretariatului Parlamentului.*

Acestea au la bază domeniile de activitate ale Secretariatului Parlamentului.

Finalitatea prezentului Raport reflectă o serie de priorități asupra cărora va fi focalizată atenția Secretariatului pe parcursul anului următor.

Capitolul I. MODERNIZAREA ASISTENȚEI ACORDATE PARLAMENTULUI LA REALIZAREA FUNCȚIEI LEGISLATIVE ȘI FUNCȚIEI DE CONTROL PARLAMENTAR

Parlamentul de legislatura a X-a s-a constituit în urma alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019.

Pentru prima dată în istoria Republicii Moldova, alegerile parlamentare s-au desfășurat în baza sistemului electoral mixt, în care deputații au fost aleși atât în cadrul unei singure circumscripții naționale, cât și în 51 de circumscripții uninominale.

La scrutinul parlamentar din 24 februarie pentru circumscripția națională s-au înscris 14 partide și un bloc electoral, iar în cele 51 de circumscripții uninominale au candidat 319 concurenți electorali.

În urma scrutinului în circumscripția națională, în baza votului reprezentării proporționale, au fost aleși 50 de deputați pe liste de partid, iar în circumscripțiile uninominale – 51 de deputați din rândul candidaților independenți sau al celor desemnați de organizațiile social-politice ori de către blocul electoral, în baza votului majoritar, câte unul de la fiecare circumscripție.

În rezultatul alegerilor parlamentare ordinare din 24 februarie 2019, primele organizate în baza unui sistem electoral mixt, în Parlamentul de legislatura a X-a au acces 3 partide politice, 1 bloc electoral și 3 candidați independenți, după cum urmează:

- Partidul Socialiștilor din Republica Moldova – 35 mandate
- Partidul Democrat din Moldova – 30 mandate
- Blocul electoral „ACUM” – 26 mandate
- Partidul Politic „Șor” – 7 mandate
- 3 candidații independenți.

La 21 martie 2019, conform Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1137/2019, noul Parlament s-a întrunit în prima ședință, prezidată de către decanul de vârstă dl Eduard Smirnov, deputat ales pe listele PSRM.

În cadrul primei ședințe a Parlamentului nou-ales, Președintele Curții Constituționale a prezentat raportul privind confirmarea rezultatelor alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 și validarea mandatelor deputaților aleși.

Astfel, în scopul organizării ședinței de constituire a Parlamentului de legislatura a X-a, Secretariatul Parlamentului a realizat un șir de activități în vederea asigurării bunei desfășurări a acestui eveniment și potrivit obiectivelor, sarcinilor și activităților planificate în Planul de acțiuni privind inițierea deputaților în Parlamentul de legislatura a X-a, funcționarii din cadrul Secretariatului au realizat următoarele acțiuni:

- elaborarea scenariului ședinței de constituire și asigurarea suportului consultativ președintelui ședinței, decan de vârstă;
- elaborarea proiectelor de acte normative necesare pentru asigurarea procesului de alegere și formare a organelor de lucru ale Parlamentului;
- participarea la elaborarea ghidului de inițiere în activitatea parlamentară și procesul legislativ;
- redactarea și editarea setului de documente legislative și normative;

- pregătirea mapelor cu materialele necesare pentru activitatea deputaților;
- asigurarea invitării deputaților ale căror mandate au fost validate de către Curtea Constituțională;
- întocmirea listelor deputaților conform apartenenței politice și potrivit deciziei de constituire a fracțiunilor parlamentare;
- asigurarea invitării și prezenței oaspeților de onoare;
- elaborarea setului de modele ale materialelor legislative și prezentărilor pentru ședința de informare.

Suport acordat Parlamentului în realizarea funcției legislative

În anul 2019, Secretariatul a acordat suport Parlamentului în vederea organizării activităților în cadrul a două sesiuni parlamentare ordinare și a unei sesiuni extraordinare:

- Sesiunea de primăvară a început la 4 februarie și a durat pînă la 31 iulie (prima ședință în plen a avut loc la data de 7 februarie 2019, iar ultima ședință – la 31 iulie 2019);
- Sesiunea de toamnă, inaugurată la 4 septembrie și finalizată la 20 decembrie (prima ședință în plen a avut loc la 4 septembrie, iar ultima la 20 decembrie);
- Sesiunea extraordinară, convocată pentru perioada 12-16 august 2019, în cadrul căreia au avut loc două ședințe în plen la data de 15 și 16 august.

Pe parcursul acestor sesiuni, au fost organizate **32 de ședințe** ale Parlamentului pentru care au fost pregătite documentele necesare: ordinea de zi, proiecte de legi și hotărâri, rapoarte, avize etc., și difuzate deputaților, angajaților Secretariatului, reprezentanților mass media, precum și invitațiilor la ședințele plenului.

Tabelul nr. 1: Numărul de ședințe ale Parlamentului RM în perioada 2016-2019

Numărul de ședințe ale Parlamentului în perioada 2016-2019							
Sesiunea de primăvară				Sesiunea de toamnă			
2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
36	26	28	16	14	17	15	15
Notă: 32 de ședințe – 1 ședință a Parlamentului de legislatura a XX-a (07.02.19) și 31 de legislatura a X-a.							

Asistență din partea subdiviziunilor Secretariatului Parlamentului a fost oferită și pentru organizarea și desfășurarea ședințelor de lucru ale conducerii Parlamentului cu președinții de comisii parlamentare. În consecință, Secretariatul Parlamentului a asigurat toți participanții cu documentele necesare, oferind inclusiv și suportul tehnic necesar pentru desfășurarea conformă a ședințelor respective.

Pe tot parcursul anului, Secretariatul Parlamentului a asigurat o monitorizare strictă a respectării prevederilor legale privind înregistrarea și circulația proiectelor de acte legislative. Astfel, au fost înregistrate, luate în evidență și completate cu toate documentele aferente **326** proiecte de acte legislative, **9** proiecte nu au intrat în procedură legislativă. A fost actualizată sistematic informația privind etapele parcurse de proiectele de legi și hotărâri intrate în procedură legislativă, cu reflectarea ulterioară a acestei informații, precum și a dosarelor electronice a proiectelor pe pagina web a Parlamentului. Sinteza cu privire la activitățile menționate este expusă în tabelele nr. 2-3 și figura nr.1.

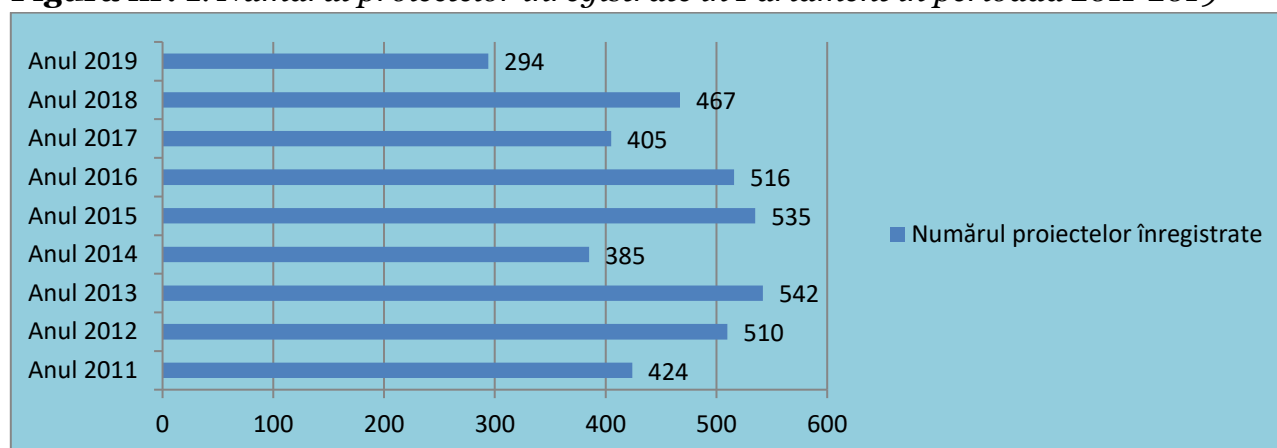
Tabelul nr. 2: Informația statistică privind inițiativele legislative înregistrate

Anul	Proiecte înregistrate	Proiecte intrate în procedură legislativă	Proiecte adoptate	Proiecte în lucru	Proiecte respinse	Proiecte retrase/nule
2019	326	317	188	114	2	13/-

Tabelul nr. 3: Informația privind inițiativele legislative înaintate în perioada 21.03-31.12.2019

Anul	Autorul								
	Guvern	Președintele RM	FPSRM	FPDM	FPAS, Blocul ACUM	F „ACUM PLATFORMA DA”	FP „ȘOR”	Deputați neafiliați	Alți autori**
2019	45	12	53	21	70	26	4	1	62
TOTAL	294								

Figura nr. 1: Numărul proiectelor înregistrate în Parlament în perioada 2011-2019

În procesul de avizare al proiectelor de acte legislative înaintate Parlamentului spre examinare și aprobare, Direcția generală juridică a prezentat **164** avize în vederea verificării corespunderii acestora cu prevederile constituționale, respectarea cadrului legal național, respectarea tehnicii legislative, ajustarea proiectelor la cerințele legislației Uniunii Europene și armonizarea cu legislația comunitară.

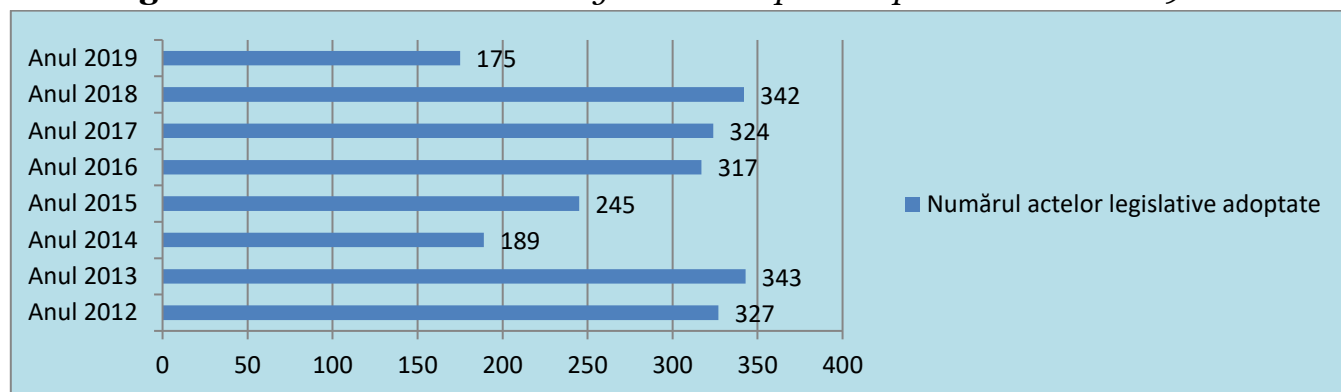
Pentru realizarea studiilor comparative ale legislației, funcționarii Secretariatului au realizat studii comparate în număr de **35** - la solicitarea deputaților și Președinților de comisii permanente și **7** studii din oficiu cu tematică specifică, asigurându-se și traducerea neoficială a acestora (în limbile engleză și franceză).

Tabelul nr. 4: Sinteza actelor legislative adoptate în perioada anului 2019

TOTAL – 175 acte legislative adoptate	Legi – 73	Conform art. 72 alin. (1) din Constituția RM	Legi constituționale	-
			Legi organice	73
			Legi ordinare	-
		Din ele:		
		de bază		10
		pentru modificare și completare		51
		ratificări		12
	Hotărâri –102	de bază		48
		pentru modificare și completare		23
		numiri/eliberări		31
Acte aprobate în prima lectură				86

Evoluția în dinamică a actelor legislative adoptate în perioada 2012-2019 este prezentată în Figura nr. 2.

Figura nr. 2: Numărul actelor legislative adoptate în perioada 2012-2019

Pe parcursul anului, a fost oferită asistență necesară pentru buna desfășurare a ședințelor Parlamentului prin pregătirea mapelor de lucru pentru Președintele Parlamentului. În acest context, au fost elaborate 31 de desfășurătoare ale ședințelor plenare și 32 de ordini de zi, cuprinzând informații exhaustive asupra proiectelor propuse Parlamentului pentru dezbateri.

Secretariatul Parlamentului a realizat traducerea simultană și stenografierea a celor 31 de ședințe plenare, precum și au fost perfectate stenogramele a 14 ședințe ale Comisiei de anchetă pentru analiza modului de organizare și desfășurare a privatizării și concesiunii proprietății publice începând cu anul 2013. De asemenea, au fost elaborate rapoartele dezbaterilor parlamentare în timpul ședințelor plenare. Astfel, au fost transcrise de pe înregistrările audio peste 625 de fișiere.

Asistență în realizarea funcției de control parlamentar

Pentru realizarea eficientă a funcției de control parlamentar, Secretariatul Parlamentului a oferit asistență documentară, organizatorică, juridică și informațională pentru evidența și controlul moțiunilor, întrebărilor, interpelărilor și răspunsurilor; organizarea audierilor parlamentare desfășurate în cadrul ședințelor Parlamentului și monitorizarea controlului asupra executării dispozițiilor care se conțin în actele legislative adoptate; evidența rapoartelor instituțiilor de stat prezentate Parlamentului, conform legislației și asigurarea plasării lor pe pagina web; evidența și monitorizarea prezentării rapoartelor comisiilor de anchetă, comisiilor speciale și a grupurilor de lucru formate prin hotărâri de Parlament.

Astfel, în anul 2019 au fost organizate 9 ședințe în cadrul cărora au fost adresate 34 de întrebări și 4 interpelări. De asemenea, a fost ținută evidența prezentării rapoartelor instituțiilor de stat, fiind asigurată publicarea acestora pe pagina web oficială a Parlamentului.

Tabelul nr. 5: Sinteza întrebărilor și interpelărilor

Nr. crt.	Frațiunea	Nr. întrebărilor				Nr. interpelărilor				TOTAL
		Răspuns solicitat în scris	Răspuns solicitat în plen	Răspuns solicitat în plen și în scris	Total	Răspuns solicitat în scris	Răspuns solicitat în plen	Răspuns solicitat în plen și în scris	Total	
1	PSRM	9	-	-	9	-	-	-	-	9
2	PDM	1	-	-	1	-	-	-	-	1
3	ACUM Platforma DA	10	-	-	10	3	-	-	3	13
4	PAS, Blocul ACUM	11	-	-	11	1	-	-	1	12
5	Partidul „ȘOR”	2	-	-	2	-	-	-	-	2
6	Independenți	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Neafiliați	1	-	-	1	-	-	-	-	1
TOTAL		34	-	-	34	4	-	-	4	38
Numărul ședințelor la care au fost adresate întrebări și interpelări		6				3				9

Tabelul nr. 6: Sinteza răspunsurilor primite la întrebări și interpelări

TOTAL întrebări	Numărul răspunsurilor primite la întrebări					TOTAL interpelări	Numărul răspunsurilor primite la interpelări				
	primite				restante		primite				restante
	în scris	în plen	în plen și în scris	TOTAL răspunsuri			în scris	în plen	în plen și în scris	TOTAL răspunsuri	
34	27	-	-	27	7	4	4	-	-	4	0

Tabelul nr. 7: Informație cu privire la instituțiile în adresa cărora au fost remise întrebările și interpelările deputaților

Nr. crt	Instituțiile cărora deputații au adresat întrebări/interpelări	Numărul adresărilor
1	Prim-ministru	1
2	Guvernul/Cancelaria de Stat	5
3	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	1
4	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	1
5	Ministerul Economiei și Infrastructurii	2
6	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului	3
7	Ministerul Afacerilor Interne	4
8	Agenția Achiziții Publice	1
9	Procuratura Generală	4
10	Centrul Național Anticorupție	2
11	Autoritatea Națională de Integritate	1
12	Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale	1
13	Curtea de Conturi	1
14	Comitetul Național pentru Combaterea Traficului de Ființe Umane	1
15	Consiliul Concurenței	1
16	Casa Națională de Asigurări Sociale	1

Tabelul nr. 8: Sinteza moțiunilor

Numărul moțiunilor depuse		Numărul moțiunilor neadmise în procedură legislativă		Numărul moțiunilor intrate în procedură legislativă	
5		3		2	
3 moțiuni simple	2 moțiuni de cenzură	3 moțiuni simple	- moțiuni de cenzură	- moțiuni simple	2 moțiuni de cenzură

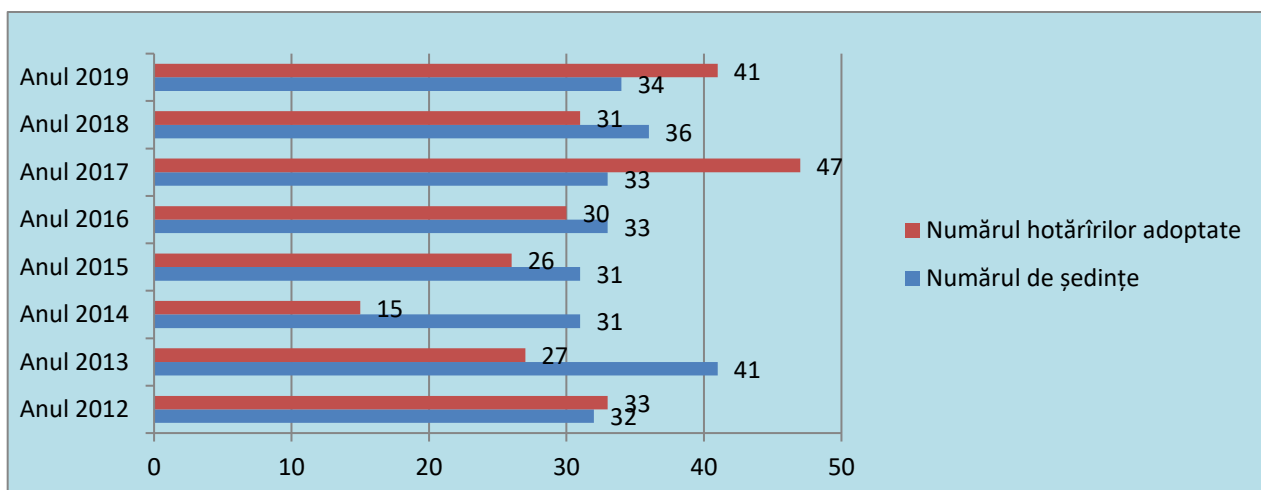
Tabelul nr.9: Comisii de anchetă/comisii speciale

Numărul total de comisii speciale și comisii de anchetă constituite de Parlament și care urmează să prezinte rapoartele în perioada vizată	Numărul rapoartelor prezentate	Numărul rapoartelor care nu au fost prezentate
3	2	1

Suport pentru asigurarea activității Biroului permanent

În anul 2019, au avut loc 34 de ședințe ale Biroului permanent, pentru organizarea cărora Secretariatul Parlamentului a elaborat și difuzat către membrii biroului, colaboratorilor SP și invitaților la ședințe, ordinea de zi, precum și alte materiale necesare (datele cu situația comparativă sunt prezentate mai jos).

Figura nr. 3: Numărul de ședințe și numărul hotărârilor adoptate de către Biroul permanent în perioada 2012-2019

Suportul oferit de către Secretariatele comisiilor permanente

Pe parcursul anului 2019, și-au desfășurat activitatea cele unsprezece comisii permanente:

- Comisia juridică, numiri și imunități;
- Comisia economie, buget și finanțe;
- Comisia securitate națională, apărare și ordine publică;
- Comisia politică externă și integrare europeană;
- Comisia drepturile omului și relații interetnice;
- Comisia administrație publică;
- Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media;
- Comisia agricultură și industrie alimentară;
- Comisia protecție socială, sănătate și familie;
- Comisia mediu și dezvoltare regională;
- Comisia de control al finanțelor publice.

Pentru organizarea și desfășurarea corespunzătoare a activității Comisiilor permanente, acestea au fost asistate de către cele 11 Secretariate ale comisiilor permanente, care au acordat asistență de specialitate în cadrul procedurii legislative, precum și la realizarea funcției de control parlamentar.

Reieșind din atribuțiile funcționale, funcționarii din cadrul Secretariatelor comisiilor au oferit asistență de specialitate comisiilor permanente în procesul de examinare și promovare a proiectelor de acte legislative în cadrul procedurii legislative, inclusiv, asigurarea ajustării acestora la legislația comunitară, la organizarea ședințelor de lucru ale comisiilor permanente, la asigurarea organizării consultărilor, dezbaterilor și audierilor publice, etc.

Astfel, în perioada de referință, a fost acordat suportul necesar pentru organizarea a **207** ședințe ale comisiilor permanente, în cadrul cărora au fost examinate proiectele de acte legislative, pentru întocmirea rapoartelor cu sinteze și proiecte redactate și avizele comisiilor asupra acestora.

Tablelul nr. 10: Numărul ședințelor desfășurate în comisiile permanente ale Parlamentului în anul 2019

Denumirea comisiei permanente	Numărul de ședințe desfășurate conform Regulamentului Parlamentului		TOTAL
	Sesiunea de primăvară 2019	Sesiunea de toamnă 2019	
Comisia juridică, numiri și imunități	27	23	50
Comisia economie, buget și finanțe	10	14	24
Comisia securitate națională, apărare și ordine publică	10	6	16
Comisia politică externă și integrare europeană	9	11	20
Comisia drepturile omului și relații interetnice	1	7	8
Comisia administrație publică	6	6	12
Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media	8	10	18
Comisia agricultură și industrie alimentară	7	12	19
Comisia protecție socială, sănătate și familie	4	10	14

Comisia mediu și dezvoltare regională	6	12	18
Comisia de control al finanțelor publice	2	7	9
TOTAL	90	118	208

Reprezentarea Parlamentului la Curtea Constituțională și în instanțele de judecată

În perioada de referință, a fost asigurat suportul pentru reprezentarea Parlamentului la Curtea Constituțională, iar de către funcționarii Direcției generale juridice au fost formulate **46 de puncte de vedere** pe marginea sesizărilor, participând la 19 ședințe organizate ale Curții.

Pentru asigurarea reprezentării conforme a Parlamentului în instanțele de judecată și organele de drept din Republica Moldova, funcționarii Secretariatului au pregătit cereri de chemare în judecată, referințe, explicații, demersuri și alte acte procesuale, cu referire la dosarele intentate de către Parlament și împotriva Parlamentului. De asemenea, angajații Direcției generale juridice au participat, în calitate de reprezentant al Parlamentului la ședințele instanțelor de judecată, au fost efectuate acțiuni în legătură cu **6 dosare de judecată** în care Parlamentul este parte în proces.

Capitolul II. ASIGURAREA UNUI GRAD RIDICAT DE TRANSPARENȚĂ ÎN ACTIVITATEA PARLAMENTULUI ȘI SECRETARIATULUI PARLAMENTULUI

Informarea publicului larg și a mijloacelor de informare cu privire la activitatea Parlamentului și Secretariatului Parlamentului

În anul 2019, a fost modificat și aprobat *Regulamentul privind acreditarea reprezentanților mijloacelor de informare în masă la Parlamentul Republicii Moldova*. Prevederile documentului au fost revizuite și actualizate conform evoluțiilor înregistrate în domeniul mass-media. Au fost instituite două tipuri de legitimații de acreditare a jurnaliștilor: permanente și temporare. În baza noilor reglementări au fost acreditați și au primit legitimații de acreditare pentru legislatura a X-a 350 de jurnaliști.

Pentru asigurarea organizării și desfășurării conforme a vizitelor de informare la Parlamentul Republicii Moldova, a fost *modificat Regulamentul privind organizarea și desfășurarea vizitelor de informare la Parlamentul Republicii Moldova*, prin care s-a îmbunătățit procedura de desfășurare a vizitelor de informare.

La începutul anului 2019, a fost lansată platforma on-line de programare a vizitelor www.vizite.parlament.md. Noua modalitate a simplificat procedura de programare a

vizitelor de informare în Legislativ. Totodată, noul modul este unul prietenos persoanelor cu dizabilități de vedere.

A fost semnat *Acordul de parteneriat între Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova și Biblioteca Municipală "B.P. Hașdeu"* pentru instituirea unei platforme de colaborare dintre Parlamentul Republicii Moldova și Biblioteca Municipală "B.P. Hașdeu" în vederea facilitării organizării unor vizite tematice.

Lunar, a fost editat Buletinul intern electronic, difuzat deputaților și angajaților Secretariatului. Buletinul include evenimentele majore care au avut loc pe parcursul lunii, proiectele discutate și aprobate în ședințele plenare, vizitele în străinătate și în Parlament, precum și rubrici despre noii angajați, cei eliberați și zile de naștere în următoarea lună.

În premieră, materialele informative despre Parlamentul Republicii Moldova au fost traduse în limbaj mimico-gestual. Acțiunea se înscrie în eforturile de edificare a unui Parlament incluziv și accesibil pentru toți locuitorii Republicii Moldova. La fel, pentru prima dată, anul acesta a fost lansat Ghidul "Parlamentul Republicii Moldova" în format Braille, pentru persoanele cu deficiențe de vedere și în format ușor de citit, ușor de înțeles, format pentru persoanele cu deficiențe de învățare.

Campanii de informare și sensibilizare

Campania de comunicare dedicată dascălilor a fost lansată de Parlament în luna octombrie cu scopul de a consolida comunicarea cu instituțiile de învățământ și de a crește prestigiul profesiei de pedagog, inclusiv prin sensibilizarea opiniei publice. Mai mulți deputați au invitat în vizite de informare profesori și elevi din școlile unde au învățat.

Parlament deschis. Parlamentul și-a deschis ușile pentru vizitatori, pentru al cincilea an consecutiv. Ziua ușilor deschise s-a desfășurat cu genericul „Începe vacanța de toamnă cu o vizită în Parlament!” și a întrunit peste 1500 de adulți, tineri și copii din capitală și din multe alte regiuni ale țării.

În această zi, în parteneriat cu elevii și profesorii Colegiului „Alexei Mateevici”, a fost organizat un atelier de simulare a dezbaterii unui proiect de lege în ședință plenară a Parlamentului. A fost amenajată o zonă de joacă pentru copii. Micii vizitatori au desenat, făcut puzzle și participat la diferite concursuri și jocuri interactive cu premii. Totodată, vizitatorii au fost instruiți cum să întocmească corect o petiție.

Jocul intelectual pentru tineri „Cunoaște-ți Parlamentul”, ediția a II-a a întrunit 30 de elevi erudiți din Hâncești, Ungheni, Drochia, Comrat și Chișinău, care și-au testat cunoștințele despre activitatea Parlamentului și au răspuns la o serie de întrebări despre istoricul și activitatea Parlamentului. Echipele participante au fost selectate în cadrul concursurilor regionale „Cunoaște-ți Parlamentul”, desfășurate pe parcursul lunii martie.

Ziua Parlamentului. Peste 200 de oameni au vizitat Legislativul de Ziua Parlamentului, la 23 mai. Publicul a vizitat instituția conform unui program special. Pe parcursul zilei, au avut loc mai multe vizite de informare ghidate. Oameni de diferite vârste au venit la Parlament pentru a cunoaște mai multe despre instituția legislativă și activitatea parlamentară.

Noaptea Europeană a Muzeelor. Pentru al treilea an consecutiv, Parlamentul a participat, cu un program special, la Ziua internațională a muzeelor și Noaptea Europeană

a Muzeelor. Muzeul Parlamentului și-a deschis ușile pentru publicul larg, iar zeci de vizitatori au beneficiat de tururi ghidate în muzeul instituției. În scuarul Parlamentului, a fost prezentată publicului colecția de mașini de epocă ale Parlamentului. Automobilele de marca ZIL 41047 și CIAIKA GAZ 14 au fost, în trecut, folosite pentru transportarea oficialilor de rang înalt.

Orășelul European 2019. Parlamentul a participat, pentru al treilea an consecutiv, la Orășelul European din capitală cu un cort informativ. La standul Parlamentului, oamenii, ajutați de funcționari din cadrul Secretariatului Parlamentului, au lăsat mesaje și petiții pentru deputați, precum și au discutat cu parlamentarii prezenți la eveniment. Totodată, cetățenii au avut ocazia de a se programa în cadrul vizitelor de informare organizate în Legislativ. Parlamentul a participat cu un cort informativ și în Orășelul European din Cahul.

Acțiunea „Ia copilul cu tine la birou” s-a desfășurat, în premieră, în Parlament. Zeci de copii și-au început vacanța mare petrecând ziua împreună cu părinții lor la birou. Acțiunea „Ia copilul cu tine la birou” a fost desfășurată în contextul Zilei internaționale a copiilor, cu scopul de a împăca viața de familie cu cea profesională. A fost amenajată o zonă pentru copii, unde cei mici s-au jucat, au discutat, au pictat, au participat la diferite concursuri.

Concurs de mesaje video. Copii și tineri cu vârsta de până la 18 ani au înregistrat un mesaj video de maximum 1 minut, în care au răspuns la următoarele întrebări: Ce știi tu despre deputați?, Care sunt funcțiile lor?, Cum sunt aleși? Câștigătorii concursului au participat la prima ședință a Parlamentului de legislatura a X-a.

Legislativul a participat la Expoziția Congresului Diasporei, iar 125 de participanți la Programul guvernamental „Diasporă. Origini. Reveniri” (DOR), copii și tinerii din 18 țări, din diasporă, au efectuat vizite de informare la Parlament.

Zilele de comemorare a victimelor Holocaustului. Victimele Holocaustului au fost comemorate în cadrul unui șir de acțiuni, la care a participat conducerea Parlamentului și deputați.

Expoziții vernisate în Parlament

Imagini de colecție - o colecție impresionantă de imagini istorice inedite a fost transmisă Parlamentului din arhiva Agenției Informaționale de Stat „Moldpres” și a Instituției Publice Naționale a Audiovizualului Compania ”Teleradio – Moldova”.

7 aprilie 2009 – 7 aprilie 2019 - cei 10 ani de la evenimentele din 7 aprilie 2009 au fost consemnați la Parlament printr-o expoziție de fotografii din arhiva Parlamentului, a Agenției Informaționale de Stat „Moldpres” și a fotografiilor acreditați la Parlament.

Parlamentul a găzduit expoziția cunoscutului sculptor Serghei Ganenco, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova. Evenimentul a fost organizat de Parlamentul Republicii Moldova în contextul aniversării a 80-a de la fondarea Muzeului Național de Arte al Moldovei.

Cea de-a 75-a aniversare a Insurecției Naționale Slovace a fost comemorată la Parlamentul Republicii Moldova prin lansarea unei expoziții de postere de către Ambasada Republicii Slovace la Chișinău.

În parteneriat cu Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii (CNPAC) și cu sprijinul Consiliului Europei a fost organizată expoziția de fotografii „Expoziție offline despre mediul online sau cum putem preveni abuzul sexual online față de copii”, dedicată prevenirii fenomenului abuzului sexual și a exploatării sexuale online a copiilor.

Expoziția mobilă „Nu dați vina pe haine”, evenimentul fiind parte a campaniei „16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen”.

Expoziție comemorativă, organizată de Ambasada Azerbaidjanului la Chișinău - 16 ani de la trecerea în neființă a liderului azer Heydar Aliyev, Președinte al Azerbaidjanului între 1993-2003.

Expoziția de postere motivaționale ale tinerilor laureați ai concursului de picturi „Drepturi cu Voce Tare – Rolul tinerilor în asigurarea drepturilor omului”. Evenimentul a fost dedicat Zilei internaționale a drepturilor omului. Concursul de desene a fost organizat la începutul lunii noiembrie, în parteneriat cu PNUD, UN Women, Oficiul Înaltului Comisar ONU pentru Drepturile Omului (OHCHR). La atelier au participat peste 30 de tineri, cu vârste cuprinse între 12 și 16 ani, din diferite regiuni ale Republicii Moldova.

De asemenea, pe parcursul anului, au fost organizate peste 300 de vizite, la care au participat aproape 8820 de vizitatori. În perioada de raportare, 30 de deputați au avut cca 50 de întâlniri cu vizitatorii în cadrul tururilor ghidate. În perioada de referință, au fost organizate mai multe vizite tematice, adaptate profilului vizitatorilor, dintre care 38 de vizite ghidate în limba rusă și 13 în limba engleza.

Pentru vizitatori străini (turiști, delegații) și cei din diasporă, au fost organizate circa 35 de tururi ghidate, la care au participat peste 500 de persoane, din țări precum: România, SUA, Federația Rusă, Italia, Germania, Turcia, Israel, Canada, Franța, Marea Britanie, Spania, Portugalia, Belarus, Ucraina și altele.

Referitor la activitatea Oficiilor Teritoriale de Informare ale Parlamentului, pe parcursul anului 2019, acestea au realizat 235 de evenimente (sesiuni de informare, concursuri și alte acțiuni de comunicare desfășurate în zona de competență), la care au participat peste 23000 de persoane. Astfel, 2066 de persoane au beneficiat de audiență/întâlniri cu deputații, organizate de OTIP-uri, iar 1184 de persoane au beneficiat de consultanță/asistență (inclusiv privind petiționarea) din partea angajaților OTIP-urilor.

OTIP Leova

- Evenimente/sesiuni de informare/acțiuni de comunicare organizate de OTIP - 139 activități, 20810 participanți;

- Numărul de persoane care au beneficiat de audiență/întâlniri cu deputații organizate de OTIP - 1628;

- Numărul de persoane care au beneficiat de consultanță/asistență privind petiționarea din partea angajaților OTIP – 297.

OTIP Orhei

- Evenimente/sesiuni de informare/acțiuni de comunicare organizate de OTIP - 48 activități, 1276 participanți;

- Numărul de persoane care au beneficiat de audiență/întâlniri cu deputații organizate de OTIP - 36;

- Numărul de persoane care au beneficiat de consultanță/asistență privind petiționarea din partea angajaților OTIP - 464.

OTIP Edineț

- Evenimente/sesiuni de informare/acțiuni de comunicare organizate de OTIP Edineț - 18 activități 463 participanți;

- Numărul de persoane care au beneficiat de audiență/întâlniri cu deputații organizate de OTIP – 377;

- Numărul de persoane care au beneficiat de consultanță/asistență privind petiționarea din partea angajaților OTIP Edineț – 187.

OTIP Comrat

- Evenimente/sesiuni de informare/acțiuni de comunicare organizate de OTIP - 30 activități, 460 participanți;

- Numărul de persoane care au beneficiat de audiență/întâlniri cu deputații organizate de OTIP – 25;

- Numărul de persoane care au beneficiat de consultanță/asistență privind petiționarea din partea angajaților OTIP – 236.

Pe parcursul anului 2019, au fost elaborate, difuzate presei și plasate pe site-ul Parlamentului 710 de comunicate de presă și circa 190 de anunțuri de presă. Au fost eliberate 350 de acreditări permanente la Parlament pentru reprezentanții mijloacelor de informare în masă. Au fost efectuate 1723 de ore de filmări, circa 345 ore de imagini video au fost transmise în regim live publicului, fiind vorba de ședințele Parlamentului, ședințele de lucru, audierile și dezbaterile publice.

Tabelul nr.11 Date privind vizibilitatea legislativului pe rețelele de socializare

Facebook	35 038 conturi apreciază pagina (se includ în cifra de 45 356); 45 356 conturi urmăresc pagina.
Instagram	2 242 urmăritori.
Ok.ru	623 persoane în grup.
Twitter	966 urmăritori.
LinkedIn	79 urmăritori.
YouTube	5 820 urmăritori; 660 video încărcate; 206 000 ore de vizualizare; 1 700 000 vizualizări ale video-urilor.
Flickr	63 urmăritori; 39 824 fotografii;

Consolidarea cooperării cu societatea civilă

În vederea dezvoltării cooperării cu societatea civilă, la data de 10 decembrie 2019, a fost constituită Platforma consultativă a reprezentanților societății civile pe lângă Parlamentul Republicii Moldova.

Platforma va activa ca organ consultativ format din reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale, mediului de afaceri și academic, care vor contribui la elaborarea, adoptarea, monitorizarea și evaluarea legilor și deciziilor. Conform bunelor practici europene, Platforma va fi constituită din grupuri tematice pe domeniile de activitate conexe comisiilor parlamentare de profil. La reuniunile grupurilor tematice vor fi invitați și alți participanți din cadrul autorităților publice sau experți din diverse domenii.

Platforma va contribui la eficientizarea și transparentizarea procesului legislativ, precum și la identificarea celor mai potrivite soluții pentru dezvoltarea Republicii Moldova.

Platforma va asigura un dialog eficient și durabil între comisiile parlamentare și reprezentanții societății civile:

- în evaluarea obiectivă a problemelor cu care se confruntă societatea și să aducă în discuții cele mai importante subiecte;
- va contribui la îmbunătățirea cadrului legislativ prin elaborarea de expertize, analize de impact, opinii și evaluări;
- va prezenta comentarii, propuneri și recomandări asupra inițiativelor legislative și proiectelor de legi aflate pe agenda parlamentară;
- va înainta propuneri de modificare a cadrului legislativ pe anumite domenii de competență.

Totodată, în conformitate cu prevederile Concepției de cooperare dintre Parlamentul Republicii Moldova și societatea civilă, Legislativul implementează diferite mecanisme de cooperare cu sectorul asociativ și de consultare a proiectelor de acte legislative.

Astfel, în anul 2019 au avut loc 33 audieri și dezbateri publice inițiate de către comisiile permanente și deputați, 26 ședințe de lucru/mese rotunde și ateliere cu consultarea ONG-urilor pe marginea diferitor probleme de interes public și 1 conferință internațională.

O importanță deosebită o au contribuțiile sectorului asociativ pe marginea proiectelor de acte legislative. Pe acest segment, în anul 2019 au fost recepționate 70 de contribuții din partea ONG-urilor. Parlamentul asigură prin intermediul comisiilor permanente accesul societății civile la ședințele acestora și la dezbaterile publice organizate. ONG-urile, participante la procesul legislativ, oferă expertiză pe diverse domenii legislative. Unele contribuții au fost luate în considerație în întregime, altele parțial sau sunt în proces de examinare. Indiferent de statutul acestor contribuții, este important faptul că Parlamentul Republicii Moldova rămâne deschis și transparent în procesul legislativ.

Capitolul III. SPORIREA ASISTENȚEI ACORDATE PARLAMENTULUI ÎN PROCESUL DE COOPERARE CU MEDIUL EXTERN

Pe parcursul anului 2019, Secretariatului Parlamentului a contribuit plenar la eficientizarea, diversificarea și intensificarea cooperării parlamentare externe atât pe dimensiunea bilaterală, cât și pe cea multilaterală, prin acordarea asistenței și consultanței de specialitate în domeniu.

În context, au fost realizate **305** întrevederi cu reprezentanții misiunilor diplomatice, ai unor astfel de țări și organizații internaționale precum SUA, Federația Rusă, Regatul Suediei, România, Republica Federală Germania, Republica Austria, instituțiile Uniunii Europene, Adunarea Parlamentară a Consiliul Europei, OSCE, ONU/PNUD, BERD, FMI etc.

Parlamentarii moldoveni au participat activ la vizitele peste hotare la parlamentele naționale ale țărilor cu care Republica Moldova are stabilite relații diplomatice, precum și la reuniunile regulamentare și cele desfășurate cu anumite ocazii ale organizațiilor parlamentare internaționale și regionale la care Parlamentul este parte, acordându-li-se suportul consultativ, informativ, protocolar, logistic și lingvistic necesar.

A fost acordat suportul protocolar în organizarea a 8 vizite peste hotare ale Președintelui Parlamentului, precum și a 42 vizite peste hotare ale deputaților. Au fost traduse în scris și verificate 700 pagini standard de documente oficiale și corespondență externă și diplomatică din și în limbile română, engleză și franceză; s-a asigurat traducerea consecutivă și simultană, în limbile română și engleză, în cadrul a 30 de întrevederi, reuniuni oficiale, mese rotunde și ședințe de lucru desfășurate la Parlament; au fost elaborate peste 200 de mesaje de felicitare cu ocazia sărbătorilor naționale, de mulțumire, de condoleanțe, cu ocazia alegerii în funcție și de alt gen.

De asemenea, pe parcursul anului 2019, a fost oferită asistență la 15 delegații parlamentare străine, aflate în vizită în cadrul Parlamentului, la invitația Președintelui Legislativului.

În aceeași ordine de idei, Președintele Parlamentului a fost însoțit și asistat la un șir de activități protocolare organizate de corpul diplomatic acreditat la Chișinău, organizațiile internaționale cu sediul la Chișinău și diverse ONG-uri, precum și la acțiunile consacrate sărbătorilor naționale.

Relații externe bilaterale

Anul 2019, în special ce-a de-a doua jumătate a anului, s-a remarcat prin fortificarea relațiilor interparlamentare, intensificarea schimbului de experiență și bune practici în diverse domenii cu reprezentanții legislativelor altor țări.

În perioada de referință, Parlamentul Republicii Moldova a fost gazdă a mai multor vizite ale delegațiilor parlamentare străine, printre care am putea menționa:

- Vizita dnei Tali PLOSKOV, Vicepreședinta Knesset-ului Statului Israel, Copreședintă a Grupului parlamentar de prietenie Israel-Moldova în acea perioadă (28–30 ianuarie 2019);
- Vizita delegației Grupului parlamentar de prietenie cu RM din cadrul Adunării Naționale a Republicii Franceze (21–28 septembrie 2019);
- Vizita dnei Věra ADÁMKOVÁ, Președintele Comisiei pentru Sănătate din cadrul Camerei Deputaților a Parlamentului Republicii Cehe (9–11 octombrie 2019);
- Vizita delegației Grupului parlamentar de prietenie cu RM din cadrul Seimas-ului Republicii Lituania (5–8 noiembrie 2019);
- Vizita delegației Comitetului pentru agricultură din cadrul Camerei Deputaților a Parlamentului Republicii Cehe (19–22 noiembrie 2019).

Cooperarea multilaterală

Este de menționat că, în perioada ianuarie-decembrie 2019, au fost desfășurate un șir de evenimente pe dimensiunea organizațiilor parlamentare internaționale și regionale atât la Chișinău, cât și peste hotarele țării, la care au participat reprezentanți din mai multe țări pentru a face un schimb de opinii la subiecte de interes comun.

Evenimente desfășurate la Chișinău:

- Vizita dlui George TSERETELI, Președintele Adunării Parlamentare a OSCE (20–23 ianuarie 2019);
- Vizita dlui Gianni BUQUICCHIO, Președintele Comisiei Europene pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) (19–20 decembrie 2019);
- Vizita la Chișinău a delegației Grupului de prieteni ai RM din cadrul Parlamentului European (18–19 ianuarie 2019);
- Misiunea preelectorală a APCE (28–31 ianuarie 2019);
- Vizita de documentare a coraportorilor APCE pentru Republica Moldova, dna Maryvonne BLONDIN și dl Egidijus VAREIKIS (21–24 iulie 2019);
- Vizita delegațiilor Adunării Parlamentare a Cooperării Economice la Marea Neagră (APCEMN) (22–26 februarie 2019, 12–14 septembrie 2019);
- Cea de-a 52-a Reuniune a Comisiei pentru chestiuni economice, comerciale, tehnologice și ecologice a APCEMN (21–24 mai 2019);
- Cea de-a 53-a Reuniune a Comisiei cultură, educație și afaceri sociale a APCEMN (20–23 octombrie 2019);
- Reuniunea Plenului Parlamentar al Comunității Energetice Europene (10–13 decembrie 2019).

De asemenea, în această perioadă, membrii delegațiilor Parlamentului RM la organizațiile parlamentare au participat la un șir de evenimente organizate peste hotarele țării, cum ar fi evenimentele Adunării Parlamentare a Consiliului Europei, AIP CSI, APCEMN, Adunării Parlamentare a OSCE, Adunării Parlamentare a GUAM, AP EURONEST, UIP și APF.

În concluzie, putem menționa faptul că, pe parcursul anului 2019, au cunoscut o dinamică pozitivă relațiile parlamentare cu astfel de state, precum: Statele Unite ale

Americii, Republica Lituania, Federația Rusă, Republica Federală Germania, Ungaria, Republica Cehă, Republica Populară Chineză, Republica Franceză, Republica Polonă, Republica Turcia, Republica Kazahstan.

Suport pentru informarea, consultarea și soluționarea problemelor petiționarilor

În procesul de organizare și desfășurare a examinării și soluționării petițiilor adresate Parlamentului și Secretariatului de către persoanele fizice și organele legal constituite, Secretariatul a înregistrat un număr de **4355** petiții și adresări verbale, în care au fost abordate 5429 de chestiuni.

Tabelul nr.12: *Situația comparativă a petițiilor și audiențelor, în anii 2017-2019*

Petiții	2017	2018	2019
	Numărul de petiții	Numărul de petiții	Numărul de petiții
1. Total petiții, din care:	3723	3174	4355
Petiții remise organelor de resort	1986	1664	1966
Petiții examinate în Parlament	1737	1510	2236
2. Din numărul total, petiții luate la control	954	656	635
4. Audiențe	593	489	810

Statistica petițiilor adresate Parlamentului Republicii Moldova din ultimii ani denotă un număr relativ constant de adresări, tematica celor mai frecvente adresări rămânând preponderent aceleași: pretensele încălcări ale dreptului la acces liber la justiție, ale dreptului la securitate și demnitate personală, ale dreptului la asistență medicală și protecție socială, nerespectarea dreptului la proprietatea privată, probleme privind dezvoltarea infrastructurii, propuneri de modificare a legislației, probleme ce țin de domeniul agriculturii, precum și privind activitatea administrației publice centrale și locale, educație, protecția muncii etc.

Principalele probleme sesizate de petiționari s-au referit la:

- Chestiuni ale gospodăriei comunale (117);
- Chestiuni financiare (176);
- Chestiuni privind activitatea administrației publice centrale și locale (284);
- Chestiuni privind activitatea de muncă (172);
- Chestiuni privind activitatea legislativului (289);
- Chestiuni privind asigurarea legislației (2097);
 - 800 de chestiuni s-au referit la asigurarea respectării legislației;
 - 611 de chestiuni la acțiunile ilegale ale lucrătorilor organelor de ocrotire a normelor de drept;
 - 11 chestiuni la amnistie, în legătură cu adoptarea Legii nr. 210/2016;

- 146 de chestiuni la revizuirea hotărârilor și a deciziilor judecătorești;
 - 112 chestiuni au vizat executarea sentințelor, a hotărârilor, a deciziilor și a încheierilor judecătorești;
 - 34 chestiuni procesuale în cauzele civile și penale;
 - 26 chestiuni de asistență juridică garantată de stat;
 - 53 chestiuni de asigurarea ordinii publice;
 - 127 chestiuni de activitatea magistraților.
- Chestiuni privind protecția socială și asistența medicală (774);
 - Chestiuni privind instruirea și educația copiilor, adolescenților și tinerilor (110);
 - Diverse chestiuni (637).

În urma implementării sistemului electronic e-Petiții, care are drept scop sporirea eficienței organizării, desfășurării și monitorizării proceselor de gestiune a petițiilor în Parlament, a sporit considerabil eficiența organizării, desfășurării și monitorizării proceselor de gestiune a petițiilor și audiențelor în Parlament, care permite accesarea operativă a informațiilor cu caracter public stocate în colecția de date a sistemului și asigură posibilitatea de a monitoriza/urmări operativ și calitativ procesele de gestiune a autorităților responsabile de examinarea petițiilor. În acest sens, cetățenii pot adresa Parlamentului petiții on-line la adresa electronica <https://e-petitii.parlament.md/>.

Capitolul IV. DEZVOLTAREA CAPACITĂȚILOR INSTITUȚIONALE PENTRU ASIGURAREA FUNCȚIONĂRII EFICIENTE A PARLAMENTULUI ȘI SECRETARIATULUI PARLAMENTULUI

Pentru planificarea și realizarea eficientă a activităților în cadrul Secretariatului Parlamentului, a fost elaborat Planul de acțiuni al Secretariatului Parlamentului pentru anul 2019, în care au fost stabilite obiectivele specifice, pentru a fi realizate pentru această perioadă, reieșind din prioritățile stabilite de Programul de dezvoltare strategică al SP pentru anii 2017-2019.

Colaborarea cu proiectele ce oferă asistență Parlamentului și Secretariatului Parlamentului

Pe parcursul anului 2019, similar anilor precedenți, în scopul consolidării capacităților instituționale pentru îmbunătățirea funcției legislative, a funcției de control parlamentar și a celei de reprezentare a Parlamentului, instituția a beneficiat de suportul oferit de către Regatul Suediei prin intermediul *Programului PNUD „Consolidarea guvernării parlamentare în Republica Moldova”*. Astfel, în perioada de referință au fost organizate un șir de instruirii și vizite de studiu, care au avut drept scop dezvoltarea și aprofundarea cunoștințelor funcționarilor din cadrul Secretariatului Parlamentului în domeniile de competență ale acestora.

Totodată, Programul PNUD a oferit expertiză precum și suport financiar pentru realizarea mai multor activități importante, inclusiv și prin instrumentul HACT (Harmonized Approach to Cash Transfers):

- realizarea acțiunilor prevăzute de Programului de inițiere a deputaților;
- realizarea activităților de implementare a sistemului e-Parlament, care include Platforma e-vot, pagina web a Parlamentului și sistemul electronic de management al documentelor în procesul legislativ;
- consolidarea echipei Secretariatului Parlamentului prin organizarea unui teambuilding. Această activitate a contribuit la cultivarea sentimentului de apartenență instituțională și a culturii organizaționale în cadrul Secretariatului, ceea ce ne permite să constatăm că obiectivul specific stabilit de Programul de dezvoltare strategică pe acest subiect a fost atins;
- organizarea atelierelor de lucru pentru consolidarea cunoștințelor funcționarilor public din cadrul Secretariatului Parlamentului pe domeniul controlului parlamentar;
- finalizarea dezvoltării sistemului IT pentru managementul resurselor umane, în vederea asigurării conformității și completitudinea datelor utilizate în realizarea procedurilor de personal.

În anul 2019 a continuat implementarea activităților din cadrul *Proiectului Twinning „Consolidarea capacităților Parlamentului Republicii Moldova în procesul de armonizare a legislației naționale cu legislația UE”*. Toate activitățile realizate în această perioadă au fost executate în conformitate cu prevederile contractului, fără depășirea termenelor și impedimente semnificative.

La data de 5 decembrie 2019, s-a desfășurat evenimentul oficial de închidere a proiectului Twinning la Parlamentul Republicii Moldova. În cadrul evenimentului de încheiere, au fost evaluate rezultatele activităților de consolidare a capacităților instituționale desfășurate de proiectul Twinning și prezentate recomandări privind asigurarea sustenabilității rezultatelor după încheierea Proiectului.

Astfel, pe parcursul celor 27 de luni de implementare, Proiectul Twinning a organizat 126 de misiuni ale experților în cadrul a 70 de activități, cu participarea a 66 de experți pe termen scurt din Republica Cehă, Slovacia, Ungaria, Polonia, Letonia, Franța și Belgia. Activitățile au presupus elaborarea de orientări, recomandări, evaluări, o Carte albă, o Foaie de parcurs, precum și organizarea diverselor activități de consolidare a capacităților, sub formă de seminare, ateliere de lucru, evaluări ale compatibilității proiectelor de lege cu acquis-ul UE, formare de formatori, discuții în format de masă rotundă, etc. În rezultatul activităților implementate, proiectul Twinning a contribuit la consolidarea capacităților Parlamentului Republicii Moldova în procesul de armonizare a legislației naționale cu legislația UE din perspectiva instituțională și cea a capacității umane. În consecință, 95,15% din grupul-țintă al proiectului Twinning a fost instruit în ceea ce privește dreptul UE, Acordul de asociere și/sau acquis-ul UE.

De asemenea, Proiectul a elaborat orientări strategice și metodologice privind verificarea compatibilității cu legislația UE, cuprinse într-un manual practic, organizând și instruirii specializate privind utilizarea acestui manual în practică. Totodată, au fost

organizate 50 de exerciții de evaluare a 21 de proiecte de lege din 10 capitole ale acquis-ului UE. Drept consecință a instruirilor practice, au fost obținute rezultate legislative tangibile semnificative. Un alt rezultat al Proiectului este și intensificarea schimbului de informații dintre Centrul de armonizare a legislației din cadrul Cancelariei de Stat și Secretariatul Parlamentului.

Astfel, putem remarca faptul că proiectul Twinning a consolidat poziția legislativului în cadrul constituțional al Republicii Moldova și rolul acestuia în procesul de armonizare a legislației, normelor și standardelor Republicii Moldova cu cele din UE.

Managementul eficient al resurselor umane

Pe parcursul anului 2019, pentru asigurarea gestiunii eficiente a resurselor umane în cadrul Secretariatului Parlamentului, au fost realizate următoarele activități.

Organizarea și asigurarea desfășurării procesului de recrutare și selectare candidaților pentru ocuparea posturilor vacante în cadrul SP

Au fost organizate 7 concursuri, la care au aplicat 57 de persoane. Drept urmare, au fost angajați prin concurs 6 funcționari publici de execuție și un funcționar public de conducere.

Au fost organizate și coordonate alte modalități de ocupare a funcțiilor publice vacante prevăzute de lege:

- prin promovare în funcție - 4 funcționari publici;
- prin transfer - 26 funcționari publici;
- prin detașare din alte instituții - 2 funcționari publici.

Dezvoltarea mecanismului de instruire și a unui sistem eficient de schimb de experiență a funcționarilor Secretariatului, în corespundere cu necesitățile de instruire și specificul activității acestora

În baza necesităților de instruire identificate și sistematizate, a fost elaborat și aprobat de Secretarul general al Parlamentului, Planul de dezvoltare profesională a funcționarilor publici din cadrul Secretariatului Parlamentului pentru anul 2019.

Planul de dezvoltare profesională a inclus 42 tematici de instruire, divizate în 7 programe de dezvoltare profesională: formare inițială, consolidarea echipei, dezvoltarea abilităților lingvistice, dezvoltarea abilităților tehnice, dezvoltarea competențelor de management, dezvoltarea abilităților profesionale și studierea practicilor internaționale.

În total, în perioada de referință au fost organizate și desfășurate 110 activități de instruire a 200 funcționari publici (inclusiv cele prevăzute în Planul de instruire):

- instruirii externe peste hotare - 32 activități;
- instruirii externe în țară – 51 activități;
- instruirii interne – 27 activități.

Întru realizarea programului de dezvoltare profesională „Studierea practicilor internaționale”, 37 de funcționari din cadrul Secretariatului au fost delegați pentru participare la 10 vizite de studiu în cadrul parlamentelor altor țări, respectiv, 4 funcționari au beneficiat de stagiul în cadrul a 3 Programe de stagiul la Parlamentul European.

Organizarea Programului de stagii în Parlament

Pentru al cincilea an, Secretariatul Parlamentului a organizat desfășurarea Programului de stagii în Parlamentul Republicii Moldova pe perioada sesiunii ordinare a Parlamentului toamnă-iarnă, oferind candidaților oportunități în aprofundarea cunoștințelor teoretice pe perioada de studii, precum și formarea de competențe profesionale, dezvoltarea abilităților practice, prin implicare directă în activitatea autorității legislative.

În perioada de referință, au fost depuse 11 dosare de participare la Program, dintre care, admise 10 dosare. La finele Programului de stagiu, urmare a evaluării activității fiecărui stagiar și calificativului de evaluare acordat de Coordonatorii de stagiu, precum și aprobarea acestora de către Președinții Comisiilor permanente și conducătorii de subdiviziuni, au primit Certificat de realizare a stagiului în cadrul Parlamentului Republicii Moldova.

Realizarea managementului financiar și executarea bugetului

Pe parcursul anului 2019, Secretariatul Parlamentului și-a asumat angajamentele bugetare, eforturile focusând-se pe gestiunea eficientă a resurselor financiare ale Parlamentului și utilizarea acestora conform destinației.

Astfel, conform Legii bugetului de stat pentru anul 2019 nr.303/30.11.2018 bugetul Parlamentului pentru anul 2019 a fost aprobat în sumă de 169769,8 mii lei.

Urmare a rectificărilor efectuate pe parcursul anului, acesta a fost redus cu 5903,8 mii lei, astfel, bugetul optimizat constituind 163866,0 mii lei, din care:

- 1115,0 mii lei - venituri colectate,
- 1123,4 mii lei – proiecte finanțate din surse externe,
- 161627,6 mii lei - resurse generale.

Analizând cheltuielile efective pentru anul 2019 s-au constatat următoarele:

➤ *Executarea bugetului Parlamentului, față de planul precizat, la partea de venituri a constituit 1361,6 mii lei, inclusiv:*

- 790,6 mii lei - venituri colectate (748,1 mii lei de la acordarea serviciilor de locațiune a bunurilor și 42,5 mii lei de la prestarea serviciilor cu plată),
- 571,0 mii lei – alocații din contul proiectului "Consolidarea guvernancei parlamentare în Republica Moldova".

➤ *Executarea bugetului, la partea de cheltuieli a constituit 142223,4 mii lei, inclusiv sub aspectul clasificăției economice:*

a. cheltuielile de personal (salarizarea și contribuțiile sociale și medicale) în sumă totală de 92482,7 mii lei;

b. prestațiile sociale ale angajatorului (plățile compensatorii, indemnizațiile pentru incapacitatea de muncă și la încetarea acțiunii contractului de muncă) în sumă de 23038,7 mii lei;

c. serviciile comunale și de întreținere au constituit 14345,5 mii lei;

d. active nefinanciare în sumă de 12356,5 mii lei

➤ *Executarea bugetului, la partea de cheltuieli din contul proiectului "Consolidarea guvernancei parlamentare în Republica Moldova" au constituit 456,3 mii lei, sau 79,9% din alocațiile debursate și au fost direcționate pentru:*

- formarea profesională a personalului din cadrul Secretariatului Parlamentului – 308,5 mii lei;
- dezvoltarea softului IT pentru managementul resurselor umane – 88,9 mii lei;
- organizarea evenimentelor pentru promovarea imaginii Parlamentului, inclusiv procurarea materialelor informative utilizate în cadrul activităților de educație civică - 58,9 mii lei.

Astfel, în anul 2019 s-a reușit realizarea în mare parte a activităților planificate.

Achiziții publice transparente

În domeniul achizițiilor publice, au fost inițiate și organizate 111 proceduri pentru achiziția de bunuri, lucrări și servicii conform Planului anual de achiziții pentru anul 2019 în sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” (17 licitații publice, 31 cereri ale ofertei de preț, 8 proceduri de achiziții cu unici prestatori de servicii, încheiate 5 acorduri adiționale, 205 contracte de valoare mică; 31 proceduri neplanificate, elaborate 47 dări de seamă; semnate 267 contracte de achiziții și locațiune.

Activitatea de audit intern

În perioada raportată, activitatea de audit intern a fost desfășurată în conformitate cu Planul activității Serviciului de audit intern aprobat pentru anul 2019. Astfel, în perioada ianuarie-septembrie 2019, de către subdiviziunea de audit au fost efectuate 2 misiuni de audit, dintre care 1 misiune de asigurare și 1 misiune de urmărire a executării Hotărârii Curții de Conturi.

Constatările privind deficiențele identificate și recomandările înaintate managementului operațional sunt prezentate în rapoartele de audit intern, care au fost aprobate de către Secretarul general al Parlamentului.

Adițional la angajamentele directe de audit planificate, Serviciul audit intern a realizat activități de consiliere în diverse chestiuni ce țin de eficientizarea proceselor operaționale de bază și/sau expunerea pe marginea unor proiecte de documente parvenite pentru consultare.

PRIORITĂȚI PENTRU ANUL 2020

Pentru a răspunde provocărilor existente, precum și pentru a eficientiza în continuare activitatea sa, pe lângă realizarea corespunzătoare a sarcinilor sale de bază, pe parcursul anului 2020, Secretariatul Parlamentului își propune să realizeze următoarele activități:

- elaborarea și aprobarea Programului de dezvoltare strategică a Secretariatului Parlamentului pentru anii 2020-2022;
- implementarea sistemului informațional e-Parlament;
- reingineria proceselor de lucru în cadrul Secretariatului Parlamentului;
- lansarea procesului de exercitare efectivă a controlului parlamentar în baza noilor mecanisme aprobate;
- crearea și asigurarea funcționalității rețelei intranet pentru facilitarea fluxului de documente, informații și date în cadrul Parlamentului și Secretariatului Parlamentului;
- elaborarea Platformei electronice pentru monitorizarea și evaluarea Planului de acțiuni al Secretariatului și altor documente strategice;
- extinderea sistemului informațional e-Petiții și completarea acestuia cu noi funcții;
- crearea modulelor adiționale pe partea ce ține de comunicarea Parlamentului cu mass-media și cu cetățenii;
- îmbunătățirea mecanismului de acordare a asistenței de către Secretariat organelor de lucru ale Parlamentului în realizarea eficientă a funcției legislative și de control parlamentar;
- elaborarea Strategiei de comunicare pentru anii 2020–2024 și a planului de acțiuni de implementare a acesteia;
- eficientizarea serviciilor de suport și logistică ale Secretariatului;
- consolidarea managementului resurselor umane.